

BÖYLE BİR HATA NASIL YAPILIR?

4 Haziran 2021

Yıldırım Koç

2008 yılında TÜRK-İŞ Genel Sekreter Yardımcısı olan Dr.Naci Önsal, TÜRK-İŞ tarafından yayımlanan **Sendikal Notlar** kitabında şöyle demektedir: “7.5.2004 tarihinde Anayasanın 90. maddesi değiştirildi. ‘Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasa Mahkemesine başvurulamaz’ cümlesi maddeye eklendi.” (s.32-33)

Böyle bir hata nasıl yapılabilir? Böyle bir hata TÜRK-İŞ Genel Sekreter Yardımcısı tarafından yapılırsa, sendikaların elindeki son derece önemli bir araç nasıl etkili bir biçimde kullanılabilir? Anayasada yapılan değişiklikten tam dört yıl sonra böyle bir söz nasıl yazılabilir?

Dr.Naci Önsal’ın sözünü ettiği ifade ülkemizde 1961 yılından beri mevcuttu; 1961 Anayasasında da, 1982 Anayasasının ilk biçiminde de vardı.

1961 Anayasasının 65. maddesinin son fıkrası şöyleydi: “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında 149uncu ve 151inci maddeler gereğince Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.”

1982 Anayasasının 90. maddesinin son fıkrası da şöyleydi: “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.”

Dr.Naci Önsal’ın Anayasanın 90. maddesine 2004 yılında eklendiğini ileri sürdüğü metin, anayasalarımızda 1961 yılından beri mevcuttu.

Peki, 2004 yılında ne değişti?

7 Mayıs 2004 gün ve 5170 sayılı Yasayla Anayasa’nın 90. maddesine şu hüküm eklendi: “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.”

Bu hükmün eklenmesiyle, çalışma mevzuatımızda devrim niteliğinde bir değişim gündeme geldi.

Bu hükümlerle birlikte, Türkiye tarafından onaylanmış Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri doğrudan uygulanırılık kazandı.

Bu hüküm sayesinde, onaylanmış ILO Sözleşmeleri ile iç mevzuatımızın çelişmesi durumunda ve uyuşmazlık yargıya taşındığında, yargıçların uluslararası sözleşmelerle çelişen iç mevzuat hükümlerini “zımnen mülgâ” sayarak uluslararası sözleşmeyi doğrudan uygulama yükümlülüğü geldi. Bu konu yargıçların vicdani kanaatlerine bırakılmadı; anayasanın emredici hükmü olarak düzenlendi.

Bu hüküm sayesinde 87 ve 98 sayılı ILO Sözleşmelerinin doğrudan uygulanmasıyla sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev hakları son derece genişledi; 94 sayılı ILO Sözleşmesinin doğrudan uygulanmasıyla kamu kesiminden iş alan taşeronların ve müteahhitlerin hak ihlalleriyle mücadelede önemli bir araç elde edildi. Bu hüküm, 4857 sayılı İş Kanununun iş güvencesine ilişkin bazı hükümlerinin de geçersiz kılınmasına olanak tanıdı.

Anayasanın 90. maddesine 2004 yılında yapılan ekleme işçi sınıfı ve sendikacılık hareketine son derece geniş olanaklar tanımaktadır. Bugün, sendikacılık hareketinin önündeki en önemli engel, 12 Eylül döneminin anti-demokratik mevzuatı değildir; mevcut araçları kullanma konusundaki yetersizliktir. Bunun en üzücü örneği de, 2008 yılında, değişikliğin yapılmasının üzerinden 4 yıl geçmesine ve bu konunun birçok kişi tarafından gündeme getirilmesine rağmen, Türk-İş Genel Sekreter Yardımcısı Dr.Naci Önsal’ın böyle bir olanağın varlığından habersiz olmasıdır. Umarım 2008 yılında bu kitap yayımlandıktan sonra işin doğrusunu öğrenmiştir.

DİĞER HATALARDAN BAZILARI

Dr. Naci Önsal, 12 Eylül sonrasındaki gelişmeleri anlatırken, “Anayasa ile birlikte Sendikalar Yasası ve Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası yürürlükten kalktı,” (s.30) diyor. Doğru değil. Anayasa

1982 yılında kabul edildi. Söz konusu yasalar, 2821 sayılı Sendikalar Yasası ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası 5 Mayıs 1983 tarihinde kabul edilip 7 Mayıs 1983 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanıp yürürlüğe girinceye kadar yürürlükte kaldı.

Dr.Naci Önsal, DİSK’le ilgili olarak ve çalışma yaşamıyla fazla bir ilgisi olmayan Anıl Çeçen’in bir kitabına atıfta bulunarak şunları söylüyor (s.29): “Bu Konfederasyon ‘Türkiye İşçi Partisinin etkisinde ve kontrolünde kalmış, bu partinin stratejisinin uygulama alanına aktarılması için çaba göstermiştir.’” DİSK konusunda söz söyleme hakkı olan kişilerden biri olduğumu düşünüyorum. Eşim Canan Koç ile birlikte yazdığımız 672 sayfalık **DİSK Tarihi, Efsane mi, Gerçek mi (1967-1980)** kitabımız aynı yıl yayımlanmıştı. Böyle bir iddiada bulunmak için, sendikacılık hareketiyle ve sosyalist hareket tarihiyle hiç ilgilenmemiş olmak gerekir. TİP’in DİSK’i kontrol ettiği iddiası, tamamiyle gerçektir, kahve dedikodusudur. DİSK’in bir siyasal partinin kontrolü altında olduğu tek dönem, Mayıs 1975-Eylül 1977 sürecidir. Bu dönemde DİSK’te TİP değil, TKP yönetimdedi ve TİP’lilerin yönetimde olduğu Kimya-İş ve Sosyal-İş gibi sendikalara karşı tasfiyeci bir politika izlendi.

Dr.Naci Önsal, “1968 Türk-İş kongresinde, Türk-İş’in ulusal harp sanayini destekleyen 24 ilkesi kabul edildi,” (s.29) diyor. TÜRK-İŞ’in yedinci genel kurulu Nisan 1968’de toplandı. Bu genel kurulda TÜRK-İŞ’in 23 ilkesi kabul edildi. Bunlar, planlı kalkınmadan, konut sorununa, toprak ve tarım reformundan yeraltı kaynaklarına, vergi reformundan Atatürk devrimleri ve demokrasi dışı akımlara kadar, kapsamlı bir dizi talep içermektedir. TÜRK-İŞ’in 1970 yılı Mayıs ayında toplanan sekizinci genel kurulunda ise bunlara bir de “ulusal harp sanayii” başlıklı yeni bir ilke (24. ilke) eklendi.

Dr.Naci Önsal, Türkiye siyasal tarihiyle ilgili olarak şunları yazıyor (s.24): “15 Ekim 1961 tarihinde genel seçimler yapıldı. Cumhuriyet Halk Partisi iktidara geldi. 1963 yılında iki askeri kalkışma yaşandı. 1965 genel seçimlerini Adalet Partisi kazandı. Türkiye İşçi Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi Meclise girdi.”

Bir sürü yanlış daha. 1961 seçimlerinden sonra CHP iktidara gelmedi; İsmet İnönü’nün başbakanlığında bir koalisyon hükümeti kuruldu ve 20.11.1961 – 25.06.1962 tarihleri arasında görev yaptı. 1963 yılında iki darbe girişimi yok. İlk darbe girişimi 22 Şubat 1962 tarihinde, ikincisi 20-21 Mayıs 1963 tarihinde. 1965 yılında ortada Milliyetçi Hareket Partisi diye bir örgüt yok. 1965 yılında CKMP var. Alpaslan Türkeş ve arkadaşları 30 Mart 1965 tarihinde CKMP’ye girdiler. Alpaslan Türkeş 31 Temmuz 1965 tarihinde CKMP Genel Başkanlığına getirildi. 1965 seçimlerine MHP değil, CKMP girdi. CKMP’nin MHP’ye dönüşmesi bu tarihten dört yıl sonradır. CKMP’nin 9 Şubat 1969 tarihinde Adana’da yapılan kongresinde kuruluşun adı Milliyetçi Hareket Partisi olarak değiştirildi.

Dr.Naci Önsal’ın kitabında daha başka hatalar da var. Örneğin, Dilaver Paşa’nın Sanayi Bakanı (s.21) olduğu belirtiliyor. Halbuki Dilaver Paşa Maden-i Humayun Nazırlığı (Padişahlık Madenleri Bakanlığı) görevine atanmıştı.

Gerçekten böyle önemli hataların yer aldığı bir kitabın Türk-İş tarafından yayımlanmasına da şaşmamak elde değil.